МИТНИЧЕСКА хроника

Брой 2/2021 г.

- КОНТРОЛ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА
- ДЕКЛАРАЦИЯ С НАМАЛЕН НАБОР ОТ ДАННИ ПРИ ВНОС
- E-CMR
- ЦИФРОВО УПРАВЛЕНИЕ НА КОРАБНИЯ ТРАФИК

МИТНИЧЕСКА хроника

В БРОЯ:

ДАТИ

2 МИТНИЧЕСКИТЕ СЛУЖИТЕЛИ ОТБЕЛЯЗАХА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ СИ ПРАЗНИК
С ПОЗДРАВЛЕНИЕ ОТ МИНИСТЪРА

МЕЖДУНАРОДНИ

3 СРЕЩИ С МИТНИЧЕСКИТЕ АТАШЕТА ОТ НЯКОЛКО ПОСОЛСТВА

НОВО

4 НОВ РЕГЛАМЕНТ ЗА КОНТРОЛА НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА
8 НОВА МИТНИЧЕСКА ДЕКЛАРАЦИЯ С НАМАЛЕН НАБОР ОТ ДАННИ ПРИ ВНОС

ВИЗИЯ

12 СТРАТЕГИЯ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“
14 КОРАБНИЯТ ТРАФИК ВЕЧЕ СЕ НАБЛЮДАВА И УПРАВЛЯВА ЧРЕЗ ЦИФРОВА ИНФРАСТРУКТУРА

АКАДЕМИЧНО

16 ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА E-CMR ОТ МИТНИЧЕСКА ГЛЕДНА ТОЧКА

СЪБИТИЯ

22 АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ” ПОЛУЧИ ТРИ КУЧЕТА ОТ ПОРОДАТА БЕЛГИЙСКА ОВЧАРКА
24 20 МИТНИЧЕСКИ СЛУЖИТЕЛИ УСПЕШНО СЕ ДИПЛОМИРАХА ПО СЪВМЕСТНАТА ПРОГРАМА НА АМ И УНСС
25 МИТНИЧЕСКИ СЛУЖИТЕЛИ ЗАПОЗНАХА 600 ДЕЦА С РИСКА ОТ НОВИТЕ НАРКОТИЦИ

Директор на Агенция „Митници“: Павел Тонев
Издава: Агенция „Митници“, Списание „Митническа хроника“, година XXVIII, ISSN 0861-9921
Адрес: 1202 София, ул. „Г. С. Раковски” 47, тел.: (02) 9859 4210
www.customs.bg
Редактор: Вяра Генова, Йордан Йочев, Катя Куцарова, Диана Маркова, Александър Топалов
Снимки: Агенция „Митници“, Йордан Йочев, Диана Маркова
Предпечат: Илиян Германов
Печат: „Репринт” ЕАД
Броят е приключен редакционно на 04.08.2021 г.

Уважаеми читатели,

В разгара на горещото лято в областта на митниците изобилства от събития и нововъведения. Ускорението набра сила и дори в периода на отпуските промените са налице.

Въведе се нов регламент за контрола на паричните средства, който не въвежда нови лимити, но разширява разбирането за „парични средства“. Това дава повод да повторим отново актуализираните правила.

Заработи и дългоочакваният механизъм за обработка на пощенски пратки, предвиден в европейския ДДС пакет. Първите данни показват, че митниците, пощите и куриерите са направили достатъчно, за да обслужват пратките по новите правила. Освен отпадането на необлагаемата стойност за ДДС заради общоевропейските промени се въведе и нова декларация за внос с намален набор от данни. Подробности какво предвиждат новите процедури обобщаваме в брой 2 за 2021 г. на списание „Митническа хроника“.

Визионерството е обща линия в тази книжка.

В началото на годината бе утвърдена новата Стратегия на Агенция „Митници“, която се простира до 2024 г. и стъпва на добрите, но актуализирани рупори на европейската митническа общност.

Корабният трафик вече се наблюдава и управлява чрез цифрова инфраструктура – това стана ясно от представянето на реализирания от Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ проект.

След известно прекъсване отново се връща рубриката ни Академично, в която този път доц. д-р Момчил Антов от Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов представя на вниманието на професионалната общност възможностите за приложение на e-CMR от митническа гледна точка.

След периода на господстващо онлайн общуване, наложен от пандемията, започна възраждането на традиционните форми, които дори само защото са присъствени носят позитивен заряд.

Агенция „Митници“ получи три кучета от породата белгийска овчарка. Те са предоставени от ДЕА и обещават след обучението си да дадат добри резултати.

След дълго ковид-прекъсване се възражда и международната дейност. В Централно митническо управление новото ръководство на Агенцията проведе поредица от срещи с митнически аташета от няколко държави.

20 митнически служители успешно се дипломираха по съвместната програма на АМ и УНСС, а дипломите бяха връчени на официална академична церемония.

Отново се проведоха и презентации по програмата „Не сте сами“, а митнически служители запознаха 600 деца с риска от новите вещества.

На 7 юли, по традиция скромно и донякъде тихо, митническите служители отбелязаха националния си професионален празник. Датата стана повод за добри думи и признание от страна на министъра на финансите.

Желаем Ви приятно четене!

МХ

МИТНИЧЕСКИТЕ СЛУЖИТЕЛИ ОТБЕЛЯЗАХА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ СИ ПРАЗНИК С ПОЗДРАВЛЕНИЕ ОТ МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

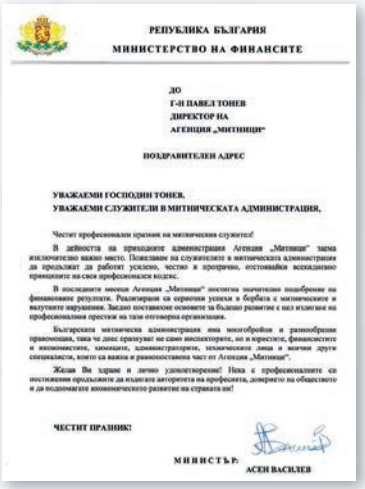

На 07.07.2021 г. митническите служители честваха професионалния си празник. На тази дата преди 142 години са учредени българските митници, което ги нарежда сред една от най-старите институции в България. Директорът на Агенция „Митници“ Павел Тонев поздрави с писмено обръщение всички митнически служители, като им благодари и подчерта ключовата роля на митническата администрация.

Поздравления

Министърът на финансите в служебното правителство Асен Василев поздрави митническите служители.

„В дейността на приходните администрации Агенция „Митници“ заема изключително важно място. Пожелавам на служителите в митническата администрация да продължат да работят усилено, честно и прозрачно, отстоявайки всекидневно принципите на своя професионален кодекс“, се казва в поздравителния адрес.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДО
Г-Н ПАВЕЛ ТОНЕВ
ДИРЕКТОР НА
АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТОНЕВ,
УВАЖАЕМИ СЛУЖИТЕЛИ В МИТНИЧЕСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ,

Честит професионален празник на митническите служители!

В дейността на приходните администрации Агенция „Митници“ заема изключително важно място. Пожелавам на служителите в митническата администрация да продължат да работят усилено, честно и прозрачно, отстоявайки всекидневно принципите на своя професионален кодекс.

В последните месеци Агенция „Митници“ постигна значително подобрение на финансовите резултати. Реализирани са сериозни успехи в борбата с митническите и валутните нарушения. Заедно поставихме основите за бъдещо развитие с цел издигане на професионалния престиж на тази отговорна организация.

Българската митническа администрация има многобройни и разнообразни правомощия, така че днес празнуват не само инспекторите, но и юристите, финансистите и икономистите, химиците, администраторите, техническите лица и всички други специалисти, които са важна и равнопоставена част от Агенция „Митници“.

Желая Ви здраве и лично удовлетворение! Нека с професионалните си постижения продължите да издигате авторитета на професията, доверието на обществото и да подпомагате икономическото развитие на страната ни!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

МИНИСТЪР:
АСЕН ВАСИЛЕВ

„Българската митническа администрация има многобройни и разнообразни правомощия, така че днес празнуват не само инспекторите, но и юристите, финансистите и икономистите, химиците, администраторите, техническите лица и всички други специалисти, които са важна и равнопоставена част от Агенция „Митници““, посочва още г-н Василев и пожелава на митническите служителите здраве и лично удовлетворение.

„Нека с професионалните си постижения продължите да издигате авторитета на професията, доверието на обществото и да подпомагате икономическото развитие на страната ни!“, завършва пожеланието си министър Асен Василев.

От историята

На 7 юли 1879 г. с Указ №2 на княз Александър I Батенберг са учредени митниците и митарствените пунктове на Княжество България. В указа е записано, че основната задача на новосъздадената институция е „за да се запазят интересите на Княжеството”.

Веднага след Освобождението в митниците работят Захари Стоянов и Никола Обретенов. Писателят и общественик Михалаки Георгиев организира приемането и управлението на Митница Видин, а по-късно става и главен ревизор на митниците - отговорен пост към Министерство на финансите. Революционерът Георги Хаджи Денков е първият управител на Митница Свищов. Славка Иванова е първата жена в Софийската митница, която започва работа през 1948 г.

7 юли е част от институционалната памет на българската митническа администрация, поради което с Решение №685/10.09.2015 г. на Министерски съвет този ден се отбелязва като официален професионален празник.

СРЕЩИ С МИТНИЧЕСКИТЕ АТАШЕТА ОТ НЯКОЛКО ПОСОЛСТВА ПРОВЕДЕ РЪКОВОДСТВОТО

Поредица от срещи с митническите аташета от няколко посолства проведе новото ръководство на Агенция „Митници“ . Директорът Павел Тонев и тримата заместник-директори Лъчезар Кръстев, Павел Геренски и Румен Данев представиха приоритетите на Агенция „Митници“ пред аташетата на Франция, Германия, Обединеното кралство и САЩ, които отговарят за сътрудничеството с митниците в региона.

Сътрудничеството с Франция

Директорът на Агенция „Митници“ г-н Павел Тонев се срещна с г-н Кирстоф Бержон, който поема дипломатическия пост на митнически аташе на Република Франция, отговарящ за сътрудничеството с България и региона. Срещата се проведе на 08.06.2021 г. в Централно митническо управление и на нея бяха обсъдени основни митнически теми както на европейско, така и на национално ниво. Г-н Тонев подчерта като фокус на новото ръководство на Агенцията, че с грижа за легалния бизнес активно се работи по противодействието на митническите и акцизни нарушения и борбата с трафика на наркотици. Досегашният френски аташе г-н Жулиен Отре, който напуска България след четири години на тази позиция, отбеляза отличните си впечатления от оперативното сътрудничество със служителите на българските митници. Г-н Тонев и г-н Бержон изразиха готовност за продължаване на активното и ангажирано сътрудничество между митническите институции на Република България и Република Франция. В рамките на същия ден бяха проведени и оперативни срещи с представители на дирекции в Централно митническо управление.

Павел Тонев връчва Плакет на Агенция „Митници“ на Жулиен Отре, досегашен аташе по митническите въпроси на Република Франция в Република България.

Сътрудничеството с Германия

Срещата с г-н Мартин Краних, митнически аташе на Федерална република Германия, се проведе на 24.06.2021 г. и засегна основни въпроси от взаимен интерес в митническата област, както на европейско, така и на национално ниво. Специално внимание беше обърнато на противодействието на митническите, валутни и акцизни нарушения, както и борбата с трафика на наркотици в защита на гражданите и легалния бизнес. Г-н Тонев и г-н Краних изразиха готовност дългогодишното и ползотворно сътрудничество между митническите институции на Република България и Федерална република Германия да продължи.

Сътрудничеството с Обединеното кралство

Излизането на Обединеното кралство от ЕС промени правната база за взаимната административна помощ, но сътрудничеството между британската и българската митнически администрации продължава да е активно и успешно – това стана ясно по време на среща на ръководството на Агенция „Митници“ със Стефани Джойс, офицер за връзка към Британската приходна и митническа администрация. Беше обсъдено сътрудничеството в областта на противодействието на преноса на необявени парични средства, като бе обменена информация за законодателството и нормативната практика в двете държави. По време на срещата, която се проведе на 06.07.2021 г. в Централното митническо управление, бе подчертано, че Споразумението за търговия и сътрудничество между ЕС и Великобритания съдържа разпоредби, регламентиращи взаимодействието при предотвратяването, разкриването и борбата с нарушенията на митническото законодателство, поради което преходът при Брекзит е преминал плавно и двете страни могат да продължат комуникацията на нова основа и в нова рамка.

Сътрудничеството със САЩ

На 28 юли 2021 г. в Централно митническо управление се проведе среща между директора на Агенция „Митници“ г-н Павел Тонев и г-жа Андреа Зортман, изпълняваща функциите на аташе на Служба „Митници и гранична охрана“ към посолството на САЩ. По време на срещата бяха обсъдени въпроси от доброто дългогодишно и активно сътрудничество в митническата област между България и САЩ, а участниците от двете страни представиха приоритетите си. Директорът на Агенция „Митници“ представи и резултатите от работата на администрацията през последните месеци. Той отбеляза, че само преди месец ДЕА са предоставили на отдела за борба с наркотрафика три кучета, които да бъдат обучени за проверки и откриване на наркотични вещества и съвместната работа в тази област продължава под различни форми и с различни проекти.

НОВ РЕГЛАМЕНТ ЗА КОНТРОЛА НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

От 03.06.2021 г. влязоха в сила ревизираните правила при пренос на парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни и изделия от и с тях. Промяната е във връзка с прилагането на новия Регламент (ЕС) 2018/1672 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1889/2005. Новото европейско законодателство не променя задължението лицата да представят декларация за паричните си средства при влизане в или напускане на ЕС с 10 000 евро или повече или тяхната равностойност в други валути. Разширява се обхвата на паричните средства, подлежащи на деклариране, като се включват златни монети със съдържание на злато най-малко 90% и златни кюлчета, златни късове или буци със съдържание на злато най-малко 99,5 %. Въвежда се и режим за оповестяване на непридружени парични средства в размер на 10 000 евро или повече, изпращани по пощата, с контейнер или куриер.

Какво се разбира под парични средства?

Според новия регламент „Парични средства" означава:

✓ **валута** – банкноти и монети, които са в обращение като средство за обмяна или които са били в обращение като средство за обмяна и все още могат да бъдат обменени чрез финансовите институции или централните банки срещу банкноти и монети, които са в обращение като средство за обмяна;

✓ **прехвърляеми инструменти на приносител** – инструменти, различни от валута, които дават право на притежателя им да претендира за парична сума при представяне на инструмента, без да е необходимо да доказва своята самоличност или право на тази сума. Тези инструменти са:

– пътнически чекове; и

– чекове, записи на заповед или парични нареждания, които са или във формата на инструмент на приносител, подписани са, но не е посочено името на получателя, предвидена е възможност за джиросване без ограничение, издадени са в полза на фиктивен получател или са в друга форма, която позволява да бъдат прехвърлени с предаването;

✓ **стока, използвана като високоликвидно средство за съхраняване на стойност** е стока с голямо съотношение между нейните стойност и обем, която лесно може да бъде превърната във валута на достъпни пазари при ниски трансакционни разходи:

– монети със съдържание на злато от най-малко 90%; и

– злато под формата на кюлчета, късове или буци със съдържание на злато от най-малко 99,5 %.

Деклариране на парични средства при пътуване от или към трети страни, извън ЕС

Ако пътникът пренася парични средства в размер на 10 000 евро или повече или равностойността им в друга валута, той следва да попълни декларация за паричните средства при влизане или излизане от ЕС и я предостави на митнически служител.

Сумата, подлежаща на деклариране, е в размер на 10 000 евро или повече, или тяхната равностойност в друга валута и е сбор от стойностите на пренасяните парични средства.

Ако пренасяните парични средства през границата на страната са за държава извън ЕС и средствата са в размер на 30 000 лв. или повече, или тяхната равностойност в друга валута, лицата следва предварително да са погасили своите задължения към Националната агенция за приходите (НАП) и да нямат просрочени задължения към датата на напускане на страната.

Когато има данни за наличие на публични задължения в размер над 5000 лв., митническите органи не допускат пренасянето на паричните средства.

Кой трябва да декларира?

Всеки приносител, който влиза или напуска територията на ЕС и носи в себе си парични средства на стойност 10 000 EUR или повече, задължително декларира тези парични средства пред митническите органи на пункта, през който влиза в Съюза или излиза от него, и ги предоставя на разположение за контрол.

Приносител означава всяко физическо лице, което влиза в Съюза или излиза от него, като пренася парични средства в себе си, в своя багаж или в своето превозно средство.

Приносителят пресича границата пеша или като пътник (включително и член на екипаж) с въздушен, сухопътен, железопътен или воден транспорт.

Лицето, което пренася паричните средства ги декларира без значение дали той е техен собственик или не. Тези обстоятелства се вписват в декларацията за паричните средства.

Когато приносителят на паричните средства не разполага с правоспособност да подпише декларацията, декларацията се подава от законния представител на приносителя.

Къде да се декларира?

Декларация за паричните средства трябва да бъде попълнена и представена пред митнически служител на митническия пункт, през който лицето влиза или напуска територията на ЕС.

При наличие на 2 коридора „Зелен" и „Червен", декларацията се представя на „Червен" коридор.

Декларация при влизане и при излизане се изисква и в случай на транзитно преминаване през ЕС.

Как се попълва декларация за паричните средства?

Държавите членки на ЕС използват общ образец на декларация.

В случай, че наличното пространство във формуляра не е достатъчно и/или пренасяните парични средства имат повече от един собственик или получател може да се прилагат допълнителни листове, които се считат за неразделна част от декларацията.

Формулярите са налични на всеки митнически пункт в България, през който може да влезе или напусне територията на Съюза.

При представяне на декларация за паричните средства не се дължат никакви такси.

Какво следва, ако задължението за деклариране не е изпълнено?

В случай на неспазване задължението за деклариране или декларираната информация е невярна или непълна или ако паричните средства не се предоставят на разположение за контрол, митническите органи могат да задържат пренасяните парични средства. Въз основа на националното законодателство ще бъде наложена санкция.

За неизпълнение на задължението за деклариране на парични средства, се счита и когато е представена невярна или непълна информация, или ако паричните средства не се предоставени на разположение за контрол. В тези случаи митническите органи могат да задържат пренасяните парични средства. Въз основа на националното законодателство ще бъде наложена санкция.

Деклариране на парични средства при пътуване от или към държава членка на ЕС

Ако пътниците пренасят парични средства в размер на 10 000 евро или повече, или равностойността им в друга валута, следва да ги декларират при поискване от страна на митническите служители.

Сумата, подлежаща на деклариране е в размер на 10 000 евро или повече и е сбор от стойностите на пренасяните парични средства.

Кой трябва да декларира?

Всяко физическо лице, което влиза или напуска територията на страната и пренася парични средства в размер на 10 000 евро или повече следва да декларира тази сума при поискване от страна на митническите власти.

Всяко физическо лице означава лице, което пресича границата пеша или пътник (както и член на екипаж), който влиза или напуска територията на България с въздушен, сухопътен, железопътен или воден транспорт.

Лицето, което пренася паричните средства ги декларира без значение дали той е техен собственик или не. Тези обстоятелства се вписват в декларацията за паричните средства.

Когато приносителят на паричните средства не разполага с правоспособност да подпише декларацията, декларацията се подава от законния представител на приносителя.

Къде да се декларира?

Декларацията за паричните средства трябва да бъде попълнена и представена при преминаване границата на Република България за или от друга държава членка на ЕС, при поискване от страна на митнически служител.

Как се попълва декларация за паричните средства?

Формулярът на Декларацията за парични средства е утвърден от министъра на финансите на Република България.

При представяне на декларация за паричните средства не се дължат никакви такси.

Какво следва, ако задължението за деклариране не е изпълнено?

В случай, че при поискване от митнически служител паричните средства не са декларирани или декларираната информация е невярна или непълна, въз основа на националното законодателство ще бъде наложена санкция.

Оповестяване на непридружени парични средства

Непридружени парични средства са парични средства, съставляващи част от пратка без приносител, например пощенска и куриерска пратка, непридружен багаж или в контейнер.

Когато непридружени парични средства на стойност 10 000 EUR или повече, или тяхната равностойност в друга валута се внасят в Съюза или се изнасят от него, митническите органи могат да изискат съответно от изпращача или от получателя на паричните средства, или от техен представител да представи декларация за оповестяване в срок до 30 дни.

Как се попълва декларация за оповестяване на парични средства?

Държавите членки на ЕС използват общ образец на декларация.

В случай, че наличното пространство във формуляра не е достатъчно и/или оповестените парични средства имат повече от един собственик или получател може да приложите допълнителни листове, които се считат за неразделна част от декларацията.

При представяне на декларация за оповестяване на парични средства не се дължат никакви такси.

Какво следва, ако задължението за оповестяване не е изпълнено?

В случай, че задължението за оповестяване на непридружени парични средства не е изпълнено - когато декларацията за оповестяване не е представена преди изтичането на срока, предоставената информация е невярна или непълна или паричните средства не са предоставени на разположение за контрол, митническите органи могат да задържат паричните средства. Въз основа на националното законодателство ще бъде наложена санкция.

Как се изчислява равностойността в евро на пренасяните парични средства?

При пренасяне на парични средства през границата на страната, равностойността им в евро се определя по курса за митнически цели, който се публикува на интернет страницата на Агенция „Митници“.

Пренасяне на благородни метали, които не попадат в обхвата на парични средства, скъпоценни камъни и изделия със и от тях

Всяко физическо лице, пренасящо благородни метали, които не попадат в обхвата на парични средства, скъпоценни камъни и изделия със и от тях следва да попълни и представи пред митническите органи декларация за паричните средства:

– **задължително**, в случай че влиза или напуска територията на ЕС;

– **при поискване** от митническите органи при пътуване към или от друга държава членка на ЕС.

Декларират се благородни метали, скъпоценни камъни или изделия със и от тях над следните количества:

– **37 грама злато и платина** в необработен и полуобработен вид и монети без оглед на съдържанието на златото или платината;

– **60 грама бижута и аксесоари** от сплави на златото или платината без оглед на съдържанието на златото или платината;

– **300 грама сребро в необработен и полуобработен вид и монети,** както и бижута и аксесоари от сплави на среброто без оглед на съдържанието на среброто;

– **скъпоценни камъни,** вградени в изделията, посочени по-горе.

Декларацията, която се попълва при пренасянето през границите на страната на благородни метали, които не попадат в обхвата на парични средства, скъпоценни камъни и изделия със и от тях е утвърдена от министъра на финансите на Република България.

В случай на недекларирание или ако декларираната информация е невярна или непълна, митническите органи могат да задържат пренасяните благородни метали, скъпоценни камъни и изделия със и от тях. Въз основа на националното законодателство ще бъде наложена санкция.

Европейската комисия изготви информационни материали на всички европейски, както и на някои неевропейски езици, включително турски и руски. Стандартизираните информационни материали бяха разпространени по външните граници на България. Агенция „Митници“ отпечата плакати и брошури и на турски език, предвид големия транзитен поток от пътници в посока Западна Европа – Турция и обратно през летните месеци.

НОВА МИТНИЧЕСКА ДЕКЛАРАЦИЯ С НАМАЛЕН НАБОР ОТ ДАННИ ПРИ ВНОС

Декларацията е предназначена за стоки, вложени в пратки, със собствена стойност, непревишаваща 150 EUR

От 01.07.2021 г. се въведе нова митническа декларация с намален набор от данни при внос по колона H7 от приложение Б на Делегирания регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 (ДР), която ще се използва за деклариране на стоки, съдържащи се в пратки, обект на дистанционни продажби и със собствена стойност, непревишаваща 150 EUR. На същата дата се въведе в експлоатация и актуализирана версия на Митническата информационна система за внасяне (МИСВ) на Агенция „Митници“. Промяната произтича от влизането в сила на новите правила за електронна търговия (т.нар. ДДС пакет).

С актуализацията на МИСВ и с оглед Директива 2006/112/ЕО на Съвета (Директивата за ДДС) се въвежда митническа декларация с намален набор от данни при внос, с която могат да бъдат декларирани стоки, вложени в пратки, по схемата IOSS, по Специален режим за деклариране и отсрочено плащане на данъка при внос, както и всички други стоки от трети страни, обект на дистанционна продажба (онлайн търговия):

– чиято собствена стойност не надвишава 150 EUR;

– не са обект на забрани и ограничения;

– са различни от акцизни стоки;

В случай, че стоките в пратката не отговарят на тези условия, те следва да се декларират със стандартна митническа декларация по колона H1 от приложение Б на ДР, с която до този момент се декларираха всички пратки, подлежащи на митническо оформяне при внос.

Както и стандартната митническа декларация при внос, така и новата митническата декларация с намален набор от данни ще се подава по електронен път съгласно чл. 66, ал. 2 от Закона за митниците.

Декларацията с намален набор от данни може да бъде подадена лично от получателя на пратката или от митнически представител (куриер, поща или др.). Получателите, които желаят да подадат лично митническа декларация, трябва да разполагат с квалифициран електронен подпис (КЕП), ЕОРИ (EORI) номер и регистрация за подаване на данни по електронен път в Е-Портала на Агенция „Митници“.

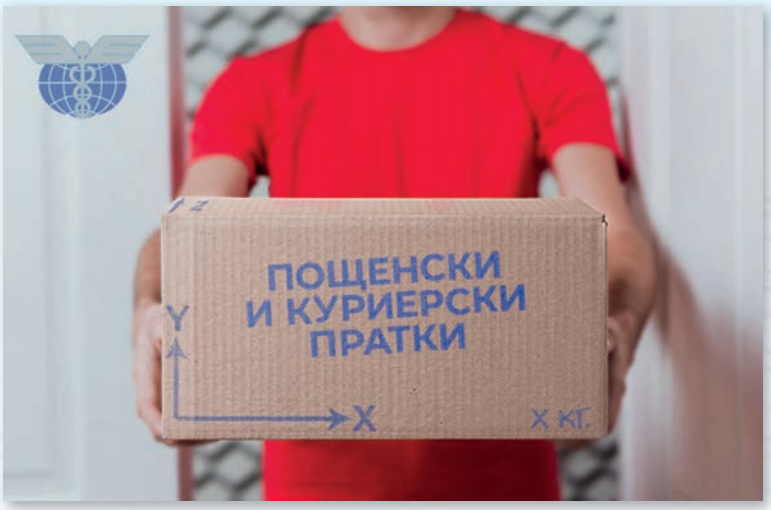
Контекст

От 01.07.2021 г. се премахва прагът за освобождаване от ДДС от 22 EUR (за България е 30 лв.), в резултат на което всички стоки, внесени в ЕС, ще бъдат облагани с ДДС, независимо от тяхната стойност. Заедно с премахването на освобождаването от ДДС за внос на стоки с ниска стойност, в законодателството се въвеждат две опростявания за събиране на ДДС при внос на пратки със собствена стойност, непревишаващи 150 EUR:

– Специален режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети територии или трети държави (обслужване на едно гише при внос - IOSS), посочен в дял XII, глава 6, раздел 4 от Директивата за ДДС. IOSS улеснява събирането, декларирането и плащането на ДДС за продавачи, които доставят стоки извън ЕС на крайни клиенти в ЕС, като начисляват ДДС в момента на покупката. На практика това означава, че тези доставчици и електронни интерфейси могат да събират, декларират и плащат директно ДДС на избраните от тях данъчни органи, вместо клиентите да плащат ДДС при внос в момента на доставката на стоките. Това улеснява предприятията, като същевременно защитава онлайн купувачите от скрити разходи.

– Специален режим за деклариране и отсрочено плащане на данъка при внос, определен в дял XII, глава 7 от Директивата за ДДС, при който титулярят на разрешението за отсрочено плащане (митническия представител - пощи или куриер) начислява дължимия ДДС при внос на получателя и в последствие го заплаща на Агенция „Митници“.

Какви стоки могат да се декларират

Със специфичния набор от данни по колона H7 от приложение Б на Делегирания регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446, лице декларира за допускане за свободно обращение:

- стоки, изпратени под формата на пратка със собствена стойност до 150 €, която се ползва от освобождаване от вносни мита в съответствие с чл. 23, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1186/2009, които не са предмет на забрани и ограничения и не подлежат на облагане с акциз.
- или със собствена стойност до 45 € за пратки, изпратени от едно частно лице на друго частно лице в Съюза, които се ползват от освобождаване от вносни мита в съответствие с чл. 25, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1186/2009 и стоките не са предмет на забрани и ограничения. В случаите на акцизна стока следва да се има предвид количествените прагове предвидени в чл. 27 от Регламент (ЕО) № 1186/2009.

Кой може да бъде декларатор

В зависимост от използвания механизъм за деклариране на стоки за допускане за свободно обращение с митническа декларация (МД) по колона H7, декларатор може да бъде:

- При схемата IOSS – доставчик/електронната платформа, представителят или получателят на пратката;
- При специалния режим за деклариране и отсрочено плащане на данъка при внос (специален режим) – титулярят на разрешение за отсрочено плащане;
- При стандартния механизъм за събиране на ДДС – представителят или получателят на пратката.

Какъв вид представителство може да се използва

В зависимост от използвания механизъм за деклариране на стоки за допускане за свободно обращение с МД по колона H7, представителят може да бъде:

- Обслужване на едно гише при внос (IOSS) – пряк или косвен представител;
- Специален режим за деклариране и отсрочено плащане на данъка при внос – косвен представител;
- Стандартен механизъм за събиране на ДДС– пряк или косвен представител.

Изисква ли се EORI номер

Вносител е лицето, на което действително са изпратени стоките, т.е. получателят. ЕД 3/15 „ID на вносителя“ не е задължителен и се попълва само когато е на разположение. Следва да имате предвид, че при пряко представителство вносителят е декларатор, за който ЕД 3/18 „Идентификационен номер на декларатора“ е задължителен, предвид което вносителят следва да притежава EORI номер.

Автоматично „Разрешаване вдигане на стоките“

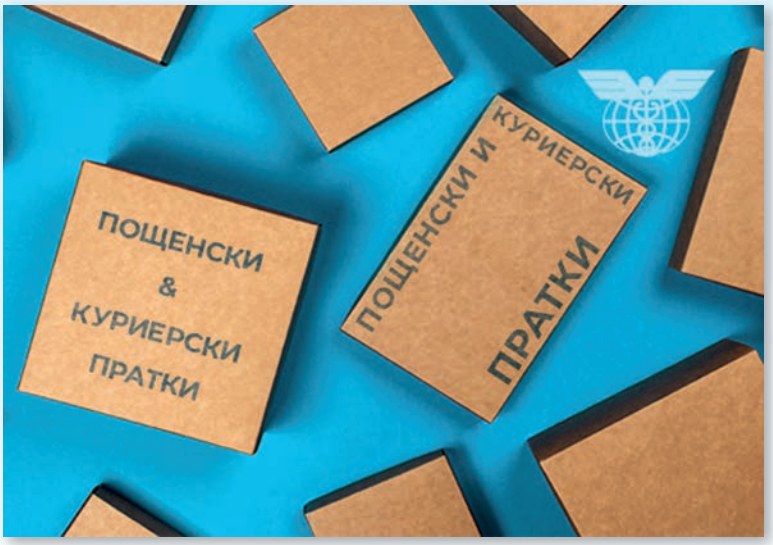
Да, предвид очаквания голям обем от пратки с ниска стойност, процесът е автоматизиран, като за пратките декларирани по специалния режим се задейства таймер при изтичането на който, ако няма задействан рисков профил или решение за проверка от митнически служител, декларацията автоматично преминава в състояния „Изпълнени финансовите условия“ и „Вдигане на стоките“.

При използвана схема IOSS и деклариран валиден идентификационен номер по IOSS се задейства таймер при изтичането на който, ако няма задействан рисков профил или решение за проверка от митнически служител, декларацията автоматично преминава в състояние „Вдигане на стоки“ – без намеса на митнически служител.

Предвидена е възможност при сработили рискови профили или при решение за проверка от митнически служител таймерът за автоматична обработка да бъде спрян.

Определяне на собствената стойност на стоките, вложени в пратка

Съгласно митническото законодателство на

Съюза „собствена стойност“ означава (за търговски стоки): цената на самите стоки, когато те се продават за износ с местоназначение в митническата територия на Съюза, от която цена са изключени разходите за транспорт и застраховка, освен ако те се съдържат в цената и не са посочени отделно върху фактурата, и от която цена са изключени всякакви други данъци и такси, които може да бъдат установени от митническите органи въз основа на съответните документи.

В случаите, в които транспортът е упоменат отделно във фактурата, придружаваща пратката или е дължим от получателя в Република България и не е упоменат във фактурата, следва да бъде деклариран в ЕД 4/19 „Транспортни и застрахователни разходи до крайното местоназначението“.

Всички други свързани разходи, освен за транспорт и застраховки, които не отразяват стойността на самите стоки, също трябва да бъдат изключени от собствената стойност, когато те са отделно и ясно посочени във фактурата (например разходи за оборудване, лицензионни такси, износни мита и др.).

Разходите за транспорт и застраховка до мястото на крайното местоназначение следва да се декларират във валутата на фактурата.

Примери:

- цена на стоките, включваща разходите за транспорт и застраховка, посочена във фактурата: 120 EUR. Във фактурата разходите за транспорт и застраховка в размер на 20 EUR са посочени отделно — собст-

вената стойност, която се посочва в поле „Собствена стойност на стоките“, е 100 EUR, а разходите за транспорт и застраховка за държавата членка на крайно местоназначение, които се посочват в ЕД 4/19 „Транспортни и застрахователни разходи до крайното местоназначението“, са 20 EUR;

- обща цена на стоките, посочена във фактурата: 120 EUR. В придружаващите документи не са посочени разходи за транспорт и застраховка — собствената стойност, която се посочва в поле „Собствена стойност на стоките“, е 120 EUR. ЕД 4/19 „Транспортни и застрахователни разходи до крайното местоназначението“ се оставя празен или се попълва със стойност „0“, в зависимост от системата за внос на държавата членка.

Разходите за транспорт се прибавят в степента, в която са направени от купувача, но не са включени в действително платената или подлежаща на плащане цена, при определяне на митническата стойност.

Анулиране

МД по колона H7 може да бъде анулирана след вдигане на стоките, ако заявлението за анулиране е подадено в срок от 90 дни от датата на приемане на митническата декларация и стоките са изнесени с цел да бъдат върнати на адреса на първоначалния доставчик или на друг посочен от него адрес. Анулирането на МД се извършва от компетентните митнически органи вследствие на обосновано заявление от страна на декларатора и въз основа на митническо решение, взето на основание на член 22 от МКС.

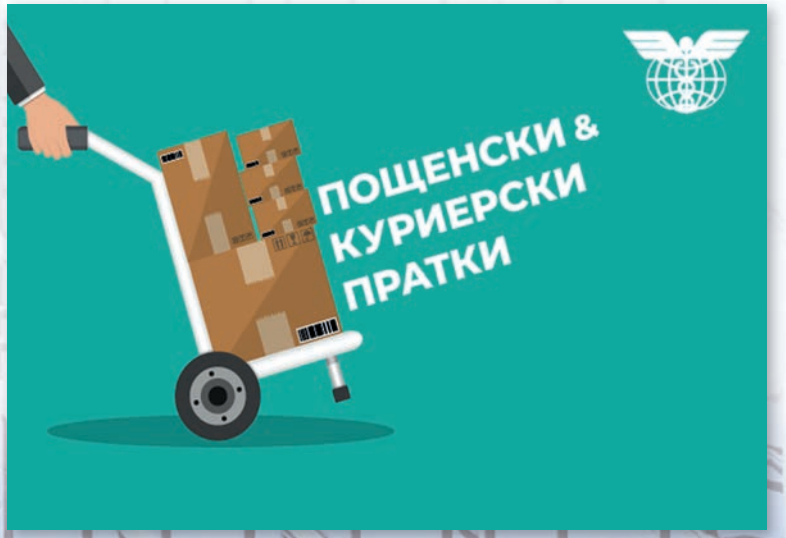
С изменението на чл. 142, буква „б“ от ДР се дава възможност стоките в експресни и пощенски пратки да бъдат декларирани за износ чрез други действия, а именно чрез изпращането им от митническата територия на ЕС, при условие, че тяхната стойност не надвишава 150 EUR.

Съгласно митническото законодателство на Съюза декларантът може да поиска анулиране на МД H7. В зависимост от това, кое лице е декларатор по МД H7, могат да възникнат следните ситуации:

- МД H7 е подадена от получателя - декларатор е получателят и той следва да подаде искането за анулиране;
- МД H7 е подадена от пряк представител на получателя – в този случай, декларатор е отново получателят и той следва да подаде искането за анулиране. Следва да имате предвид, че ако пратката е недоставена или отказана от получателя и същия не желае да участва в процедурата по анулиране, трябва в условията за упълномощаване да е предвидено, че представителството е за целия жизнен цикъл на митническата декларация (от изготвянето и подаването до получаването на решението за анулиране). В този случай представителят може, за сметка на декларатора (т.е. получателя), да поиска анулирането на митническата декларация за внос;
- МД H7 е подадена от косвен представител – косвения представител е декларатор по МД и може да поиска анулирането на митническата декларация за допускане за свободно обращение от свое име, ако стоките не са доставени или са били отказани от получателя.

В зависимост от използвания механизъм за деклариране на стоки за допускане за свободно обращение с МД H7:

- в случай на IOSS потребителят следва да поиска възстановяване от доставчика/електронния интерфейс; или
- при използване на специален режим данъкът няма да бъде дължим от лицето, което използва специалния режим, ако стоките не са доставени на получателя;
- данъкът може да бъде възстановен на декларатора по стандартния механизъм за събиране на ДДС, след анулиране на МД.

В края на 2020 година беше утвърдена новата Стратегия на Агенция „Митници“ за периода 2021 – 2024 г. Заложените в нея мисия, визия и цели са предопределени както от националните приоритети, така и от стратегическите документи в областта на митниците на ниво Европейска комисия като плана за действие на ЕК „Преминаване към следващото ниво на Митническия съюз“. Стратегията засяга различни цели на обществения живот като публични финанси, защита на здравето и сигурността на гражданите, защита на околната среда и др. Осигурява приемственост в сравнение с предишните стратегически документи на Агенция „Митници“ и като предхождащите я стратегии е основа на ефективната работа на институцията.

2021 – 2024 г.
СТРАТЕГИЯ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

I. МИСИЯ

Да защитава обществото, околната среда и икономиката на страната и ЕС, да гарантира еднаквото прилагане на правилата по външните граници на ЕС, да улеснява международната търговия чрез интелигентен и основан на риска надзор върху глобалните вериги на доставките, да бъде инициативна и да работи безпроблемно със заинтересованите страни, да се ангажира с иновации и устойчиво развитие - това е ролята на българската митническа администрация в съвременните условия на висока степен на икономическа, здравна и социална несигурност.

II. ВИЗИЯ

По-ефективна, по-ефикасна и модернизирана българска митническа администрация, функционираща по все по-интегриран начин с митническите органи на ЕС, с по-голяма оперативна съвместимост между митническите и други гранични информационни системи; с усъвършенствана система за обучение на митническите служители.

III. ЦЕЛИ

1. Повишаване на приходите в държавния бюджет чрез ефективна превенция и борба с митническите и акцизните нарушения и престъпления. Насърчаване спазването на изискванията на митническото и акцизно законодателство.

– прилагане на ефективни мерки от компетенциите на митническите органи за противодействие на незаконосъобразните практики;
– предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и такси чрез усъвършенстване на законодателството и осъществяване на по-ефективен контрол;
– подобряване ефективността при противодействие на незаконните дейности, извършвани в интернет и създаване на координиран подход към контрола на електронната търговия, в т. ч. на пощенските и куриерските пратки;
– разширяване и модернизация на техническите съоръжения за откриване и изследване на стоки и товари, в т.ч. чрез ефективното използване на възможностите на Инструмента за финансово подпомагане за оборудване за митнически контрол (CCEI);

2. Гарантиране на растежа и конкурентноспособността на националната и европейската икономика. Улесняване на търговията чрез управление на риска.

– подобряване на административното обслужване за бизнеса и гражданите;
– предотвратяване, разкриване и, в рамките на държавите членки, разследване и противодействие на измамите и нарушенията на митническото и акцизно законодателство;
– осигуряване на интегритета на веригата на доставки за международното движение на стоки;
– почтеност в дейността на администрацията, превенция на корупционни практики;
– създаване на благоприятни условия за развитие и улесняване на законната търговия, включително чрез възползване от предоставянето на статут на одобрен икономически оператор;

- повишаване ефективността на управлението на риска за целите на борбата срещу терористичната и престъпната дейност, включително срещу нерегламентираното движение на стоки, подлежащи на забрани и ограничения;
- прилагане на съвременни методи за оценка и анализ на риска, с оглед ефективно противодействие на митническите и акцизни нарушения;
- утвърждаване ролята на Агенция "Митници" в борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма чрез прилагане на по-ефективен контрол на паричните средства, пренасяни през границата на страната и извършване на задълбочен анализ на данните, събирани и обменяни в хода на дейностите, извършвани от митническите органи;

3. Защита на гражданите и финансовите интереси на ЕС и неговите държави членки.

- прилагане на ефективни мерки при движението на стоки, подлежащи на ограничения и забрани, включително контрол на прекурсорите за производство на наркотици, на стоки, нарушаващи права на интелектуалната собственост и пари в брой, както и изпълнението на мерки за опазване и управление на рибните ресурси и на мерки на търговската политика;
- защита на икономическите оператори, установени в ЕС от нелоялни търговски практики, свързани с:
  - o внасяне на стоки на занижени цени в България и ЕС;
  - o избягване плащането на вносни мита посредством неправилно тарифно класиране и/или произход на внасяните стоки;
- ефективно противодействие на нелегалния трафик на наркотични вещества и оръжия чрез използване на съвременни технически средства за детекция и идентификация в тясно сътрудничество с национални и международни правоприлагащи органи и организации;

4. Осигуряване на пълноценно функциониране на електронното управление.

- усъвършенстване на съществуващите електронни услуги и/или включване на нови електронни услуги за повишаване на ефективността на административното обслужване;
- подобряване на обмена на данни чрез разширяване на използваните от Агенция „Митници“ електронни административни услуги;
- повишаване на мрежовата и информационна сигурност;
- оптимизиране и осигуряване на надеждна, мащабируема и устойчива ИТ инфраструктура;

5. Поддържане, развитие и засилване на сътрудничеството с митническите органи на държавите членки и трети страни, други национални правоприлагащи органи, икономически оператори и обществеността.

- сътрудничество с митническите администрации на държавите членки на ЕС и координирани действия за защита на финансовите интереси на Съюза, включително сътрудничество с компетентните органи в областта на акцизите;
- сътрудничество с митническите администрации на трети страни за взаимна административна помощ в митническата област;
- сътрудничество с други национални правоприлагащи органи и междуинституционален обмен на информация;
- подобряване на механизмите за сътрудничество с неправителствените организации, гражданите и бизнеса;
- административно сътрудничество по отношение на произхода на стоките с митническите органи на държавите партньори по Споразуменията за свободна търговия на ЕС или с компетентните органи на държави, ползващи се от едностранните тарифни преференции, предвидени от ЕС, при внос на стоки;

6. Изграждане на капацитет и предоставяне на обучение, съобразено с европейските стандарти, в контекста на стратегическата рамка на компетентностите в митническата професия.

- изграждане на капацитет и подобряване на профила на митническата професия чрез привличане на компетентни кандидати, и професионално израстване на служителите в митническата администрация;
- прилагане на Общия подход на ЕС за обучение в митническата област;
- изпълнение на годишната Програма за обучение на специализираната администрация на Агенция „Митници”.

Стратегията на Агенция „Митници“ е публикувана на официалната интернет страница в раздел За нас – Агенцията в цифри и факти – Мисия на български език и на английски език в английската версия на страницата.

КОРАБНИЯТ ТРАФИК ВЕЧЕ СЕ НАБЛЮДАВА И УПРАВЛЯВА ЧРЕЗ ЦИФРОВА ИНФРАСТРУКТУРА

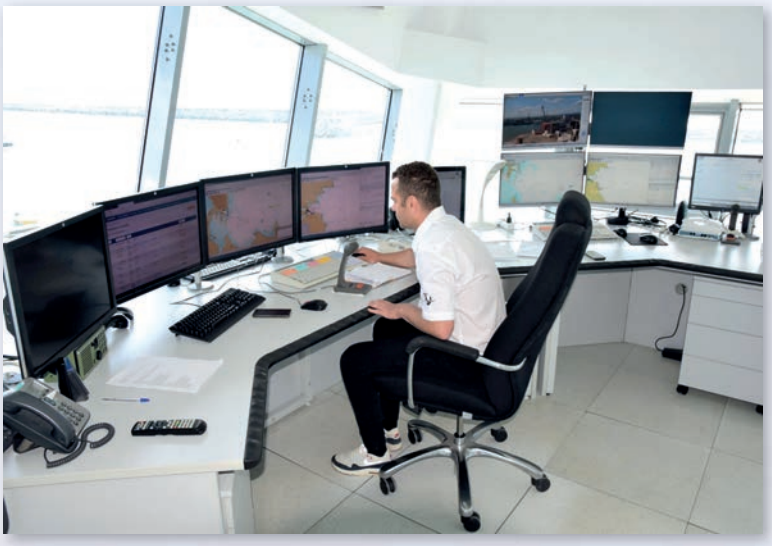
В процес на изграждане е система за разширяване обхвата на дигитализацията и при обработка на товарите

Корабният трафик по цялото Черноморско крайбрежие и пристанища на България вече се наблюдава и управлява чрез авангардна цифрова инфраструктура. Това стана факт с реализирания от Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ (ДППИ) проект „Териториално разширяване на обхвата и допълване на функциите на Информационната система за управление на трафика на плавателните съдове (VTMIS) – Фаза 4“.

Изпълнението на четвъртата фаза на проекта доведе до технологично усъвършенстване и разширяване обхвата на VTMIS системата чрез внедряване на авангардна цифрова инфраструктура, отговаряща на най-високите световни стандарти, както и чрез използване на иновативни подходи при изграждането и нейната експлоатацията, стана ясно по време на заключителното събитие по проекта, което се проведе на 18 май 2021 г. в Конгресен център – Бургас.

„Разширяването на обхвата и функциите на системата доведе до подобряване на безопасността на корабоплаването, на опазването на човешкия живот на море и на опазването на околната среда от замърсяване“ – отбеляза ръководителят на проекта д-р инж. Златко Кузманов, който запозна гостите с новите технологични възможности на системата. Той посочи, че географското разширяване на обхвата на системата е постигнато посредством изграждане на нови обекти за покриване на зони за навигационно наблюдение и монтаж на оборудване на вече съществуващи обекти, като са покрити крайните северни и южни райони на морските пространства и критични плавателни и пристанищни участъци на България.

Проектът, реализиран от ДППИ по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура 2014–2020 г.“, следва добрите европейски практики в областта на управлението на

Внедрената авангардна цифрова инфраструктура за наблюдение и управление на корабния трафик е съществена част от Единната национална платформа за морско информационно обслужване, отбелязаха от Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ за списание „Митническа хроника“.

Заключителното събитие по проекта за разширяване на обхвата и функциите на Информационната система за управление на трафика на плавателните съдове (VTMIS) – Фаза 4 се проведе през месец май в Бургас.

Дигиталното управление на корабния трафик е важен етап в реализирането на концепцията за „интелигентни“ пристанища.

корабния трафик и непрекъснатото технологично развитие и подобряване в сектора. Разширяването и допълването на националната система VTMIS доведе до постигане на баланс между подобряване на електронните системите на ДППИ и тяхното технологично развитие. По този начин се съдейства за повишаване параметрите на редица характеристики на морската транспортна система като ефикасност, безопасност и сигурност, както и за по-добрата интеграция в общоевропейския модел за интегрирана транспортна система и по-специално обмяна на информация в системи като SafeSeaNet (SSN).

Разширените дигитални възможности са предпоставка на заинтересованите компетентни държавни структури, като Агенция „Митници“, ГД „Гранична полиция“, ИА „Морска администрация“, органите по здравен, санитарен и фитосанитарен контрол, да се предоставя своевременна информация за движението на корабите и товарите, необходима за вземане на решения, отбелязват от ДППИ.

Успешното приключване на четвъртата фаза на проекта е важна крачка напред и към реализиране на концепцията за „интелигентни“ пристанища. Следващата стъпка е разширяването обхвата на дигитализацията при обработка на товарите и въвеждане на машинен електронен обмен между системите в логистичната верига. В процес на изграждане е пряко свързаната с митническите и терминални информационни системи „Система за електронен обмен на информация в българските пристанища (Port Community System – PCS)“, която обхваща електронната обработка на товарите при внос, износ и транзит, както и координацията в пристанищата на автомобилния и железопътен транспорт, уточниха от ДП „Пристанищна инфраструктура“ за списание „Митническа хроника“.

Ключова роля за подобряване на конкурентоспособността и ефективността на сектора морски транспорт е намаляването на административната тежест чрез въвеждане на електронен обмен на документите при посещение на корабите в българските пристанища и обработка на товарите, както и осигуряването на оперативната съвместимост, машинен обмен на данни и интеграция между съществуващите и новоизграждащите се системи от Единната национална платформа за морско информационно обслужване.

Статията е публикувана във връзка с регистрацията на сп. „Митническа хроника“ в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. Изложените в статията твърдения са отговорност на автора.

доц. д-р Момчил Антов
Стопанска академия „Димитър А. Ценов“, Свищов
e-mail: m.antov@uni-svishtov.bg

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА E-CMR ОТ МИТНИЧЕСКА ГЛЕДНА ТОЧКА

Въведение

Измежду многобройните конвенции, които регламентират отношения в сферата на превозите, съществено място заема Конвенцията за международните автомобилни превози на стоки (Конвенция CMR) от 19 май 1956 г., сключена под егидата на Икономическата комисия за Европа на ООН. Товарителницата по своя характер не е стоково-разпоредителен документ, но служи като доказателство за точно и срочно доставена пратка в крайния приемателен пункт[1]. Тя може да се определи още като тристранен договор, страни по който са изпращачът, превозвачът и получателят на стоката. От митническа гледна точка товарителницата е важен източник на информация относно отделни параметри на превозната операция, които са от значение и за правилното протичане на митническите формалности. На практика тя представлява доказателство за осъществен превоз на описаните в нея стоки и вменява определени права и отговорности на посочените в нея лица. Поради тази нейна роля не е възможно допускането на стоки в митническите процеси без наличието на оформена товарителница съобразно използвания вид транспорт.

Някои прогнози показват, че обемът на превозите на товари по шосе се очаква да нарасне с повече от 50% до 2050 г.[2] Това означава, че хартиеният документооборот ще се превърне в още по-сериозен проблем през следващите години, а хартиените товарителници CMR са неизменно присъстващи в него. Европейският парламент и Комисията неколкократно са призовавали за по-силен стремеж към безхнижен транспорт в ЕС и настояват за по-опростен, изцяло електронен, непрекъснат, прозрачен, сигурен и надежден поток от информация между икономическите оператори и контролните органи, покриващи презграничния стоков трафик. С оглед на развиващите се повсеместно процеси по автоматизиране на редица дейности, в т.ч. и в транспорта, логистиката и спедицията, е необходимо, там където е възможно, налагането на електронния обмен на документи като задължителен. Понастоящем трябва да се отчита и опасността от пренасяне на вируса COVID-19 посредством обмена на хартиени документи между заетите в тези сектори лица и съответните контролни органи при персоналните срещи. В същото време е необходимо да се направят и съответните постъпки от страна на държавните администрация по приемането и признаването на подобни електронни документи (товарителници), в т.ч. и на електронни копия на вече издадени такива на хартия.

В съвременните динамични условия времето за извършване на доставки на стоки се разглежда като един от най-съществените фактори, имащи отношение към ефективността на транспортните системи. Постоянно се търсят нови средства и механизми за неговото намаляване, като в същото време се полагат усилия и за повишаване на качеството на транспортните услуги и на добавената стойност в сектора. Постигането на тези цели е възможно посредством автоматизирането на редица процеси и тяхното пренасяне в електронна среда. Цифровизацията на трансграничния автомобилен превоз на товари насърчава процеса на преминаване от хартиен към електронен вариант на използваната за целта товарителница CMR, като все повече държави се присъединяват към тази инициатива. Това би могло да спести на компаниите от транспортния сектор много разходи и да ги направи по-ефективни и устойчиви. Следва да се има предвид обаче, че това не означава задължение за участниците в транспортните операции (изпращачи, превозвачи и получатели на стоките) да използват само електронни транспортни документи, а възможност за оптимизиране на тяхната дейност.

Обхват на Протокола e-CMR

Правилата за превоз на стоки по шосе в международен план са обхванати от Конвенцията на ООН за превоз на стоки, известна като CMR (Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на товари). Тази конвенция е ратифицирана от повечето европейски държави, както и от няколко други страни по света. Товарни компании, изпращачи и получатели на пратки, използват товарителницата CMR, в която се съдържа информация

1 Младенов П., “Митническо представителство и агентиране”, София, 2000, ИК Сиела, с.188
2 European Commission, Combined Transport Directive 92/106/EEC, Final Report, 2016, p. 2

относно натоварените стоки, участващите лица в транспортната операция и местата за товарене и получаване на тези стоки. Доскоро товарителниците CMR се оформяха само на хартиен носител и на фона на всеобщата дигитализация на логистиката и транспорта, заинтересованите страни от бизнеса и правителствата настояват за преминаване към електронен формат на този документ. С основно значение в това отношение е Допълнителния протокол към Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки (CMR) относно електронната товарителница (Additional protocol to the Convention on the contract for the international carriage of goods by road (CMR) concerning the electronic consignment note). Този протокол влезе в сила на 5 юни 2011 г. и към момента е подписан от 29 държави[3], което представлява малко над половината от 56-те държави-членки на Конвенцията CMR. Въпреки това, следва да се има предвид, че към момента реални превози посредством електронния вариант на товарителницата CMR осъществяват само 6 от тези държави (Испания, Франция, Естония, Финландия, Нидерландия и Люксембург), което показва по-скоро ограничен географски обхват и относително малък обем товари. По данни на Европейската комисия за 2018 г. на шосейния превоз се падат над 51% от общия превоз на товари в ЕС, като 6-те държави, прилагащи e-CMR, са реализирали около 33% от този трафик[4]. Наличните данни обаче не показват какъв е делът на електронните товарителници и какъв е този на хартиените, което не позволява да се направят по-точни изводи относно значението на e-CMR за транспортния сектор в ЕС.

Имайки предвид приложението на „Пакет за мобилност 3“ на Европейската комисия, който въвежда регламент, гарантиращ че всички държавни институции в страните-членки на ЕС следва да приемат данни в електронен формат, то може да се каже че пълното въвеждане и използване на електронни транспортни документи в ЕС е само въпрос на време. На 7 април 2020 г. Съветът на Европейския съюз одобри доклада относно информацията за електронния товарен транспорт (Regulation on electronic Freight Transport Information – eFTI[5]), приет от Комитета по транспорта на Европейския парламент през януари същата година, а на 8 юли 2020 г. бе гласуван и регламентът, въвеждащ eFTI. Този регламент задължава всички компетентни публични органи да приемат електронна информация чрез сертифицирани платформи (най-късно до 2025 г.), ако компаниите желаят да предоставят данни по този начин, за да докажат спазването на законовите изисквания. Всичко това показва, че цифровият обмен на информацията от шосейните товарителници в Европа между участниците във веригите на доставки, митническите администрации и други заинтересовани страни е напълно възможен. Въпреки това следва да се отчете фактът, че към момента се предвижда информацията от eFTI да се обобщава на ниво ЕС, а не в отделните държави-членки. На практика информацията за отделните превози ще се събира на ниво отделна държава-членка (изпращач или получател на стоките), след което ще се насочва към обща платформа, до която достъп имат и другите обхванати от превоза държави-членки на ЕС.

От своя страна началото на ефективно приложение на електронната товарителница e-CMR е поставено през м. януари 2017 г., когато е направен първият подобен превоз на стоки между Испания и Франция. Както бе посочено и по-горе, погледнато от гледна точка на географското разпространение на този вид превози може да се направи изводът, че те все още не са широко разпространени. Причината за това може да се търси както във все още малкия брой страни, ратифицирали Протокола e-CMR, така и в необходимостта от изграждане на съответните електронни платформи. Като причина за бавното навлизане на електронните транспортни документи могат да се посочат и липсата на повсеместно признаване на правната еквивалентност на електронните документи от компетентните държавни органи и разпокъсаната ИТ среда, в която няма установени и оперативно съвместими системи с общоприложими и обвързващи правила относно електронния обмен на данни. Практическа трудност при използването на e-CMR възниква и там, където точката на товарене и точката на доставка на стоките не са в съседни страни, но изисква пратката да се превозва през страни, които не приемат e-CMR. Всичко това показва, че за максималното възползване от предимствата на електронните документи е необходимо участието на повече държави и разработването на единни електронни платформи за e-CMR, имащи достъп до всички заинтересовани лица в тези държави. Въвеждането на eFTI със сигурност ще интензифицира тези процеси и ще бъде основна причина за постигането на по-обхватна дигитализация на товарните превози в страните-членки на ЕС.

Особености на електронната товарителница e-CMR

Съгласно Допълнителния протокол към Конвенция CMR, електронната товарителницата има същата доказателствена стойност и функции при положение, че съдържа всички задължителни реквизити и представлява пълен еквивалент на хартиената товарителница. В Протокола ясно са упоменати и изискванията, на които трябва да отговаря електронната товарителница e-CMR, за да има тя правна сила и практическо приложение, а именно:

- Да притежава уникален номер;
- Да е подписана с електронен подпис;
- Да се прилага специална технология за използването ѝ (съгласно чл. 1-6 от Протокола):
  - да съдържа същата информация като товарителницата на хартия;
  - е-товарителницата да е създадена от регистриран и допустим за автомобилните администрации софтуерен доставчик;
  - софтуерният доставчик трябва да предоставя информация на компетентните органи, изпращача, спедитора, действащ като комисионер;

[3] *https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XI-B-11-b&chapter=11&clang=_en*
[4] *European Commission, EU transport in figures – Statistical pocketbook 2020, 2020, p. 23*
[5] *Regulation (EU) 2020/1056 of the European parliament and of the Council of 15 July 2020 on electronic freight transport information, 2020*

- софтуерният доставчик трябва да поддържа база данни, списък с всички издадени от него е-товарителници и да ги предоставя на компетентните органи при необходимост;
- страните по транспортната операция да приемат е-товарителницата като валидна алтернатива на хартиената, при положение, че тя отговаря на изискванията на чл. 1-6 от Протокола.

Въвеждането на електронните товарителници има за цел снижаване на административните разходи и необходимото време за обработката на съдържащата се в тях информация, като тези ползи могат да бъдат идентифицирани както за бизнеса, така и за различните контролни органи. Целите, изпълнявани от товарителницата не само се запазват при нейния електронен вариант, но и се добавят нови възможности по отношение както на сигурността на данните, така и на техния вид и обем. Повечето от действащите днес e-CMR платформи позволяват прикачването и на снимки към товарителниците от момента на товарене или разтоварването на стоките, което е много полезно при установяването на евентуални проблеми с тяхното количество, вид и състояние.

За да работят добре e-CMR платформите, е необходимо и наличието на възможности за стандартизиран обмен на данни не само между използващите ги икономически оператори, но и между самите тях. Това се налага поради възможността отделните участници в транспортната операция да използват различни платформи. Например към момента само в региона на Бенелюкс работят 11 акредитирани доставчици на e-CMR. Всички те отговарят на изискванията в протокола за e-CMR, но без обмяна на определени данни между тях ефектът от използването им би бил спорен.

Приложение на e-CMR в митническия контрол

Проектът за електронна товарителница e-CMR може да предостави възможност на бизнеса и на контролните органи да оптимизират процесите по внос, износ или транзит на стоки, като интегрират своите дейности в общи мрежи от информационни системи. Това не само ще повиши скоростта на обмен на информация между всички заинтересовани страни във веригите на доставки, но и би могло да сведе до обективен минимум допусканите грешки. В същото време контролните органи биха могли да повишат ефективността на своята дейност, като насочат вниманието си към други аспекти от превозните операции и своевременно да идентифицират възможни нарушения при презграничния трафик на стоки по шосе (т. нар. „анализ на риска“). От друга страна прилагането на стандартизирани електронни съобщения при товарните превози може да улесни по-нататъшното взаимодействие на заинтересованите лица с други видове транспорт и с други национални публични администрации[6] (данъчна администрация, ветеринарен контрол, фитосанитарен контрол, органи по надзор на пазара, пристанищни и терминални оператори и др.).

Съгласно Конвенцията CMR, шосейната товарителницата засяга частни правни отношения между страните по договор за превоз в контекста на международния транспорт по шосе и в този смисъл няма съществени последици за държавните органи. Въпреки това товарителницата се използва от редица държавни институции с цел контрол на превозите, като при търговията с трети за ЕС страни водеща роля имат митническите власти. Конкретно при използването на e-CMR, вместо товарителница на хартиен носител, е възможно да се идентифицира проблем доколко митническите органи могат да приемат мониторинг, осъществен върху екрана на мобилно устройство или върху хартиена разпечатка, налична в превозното средство. На практика възниква въпросът дали митническите власти могат да имат достатъчно доверие в електронната товарителница. Отговорът на този въпрос може би трябва да се търси в това кой администрира онлайн платформите за издаване на e-CMR – частна организация, държавата или смесено предприятие. Към момента функциониращите e-CMR платформи на територията на страните-членки на ЕС, които прилагат и този вариант на товарителницата, са разработени и развивани като частна инициатива. Въпреки това все още няма идентифицирани и докладвани проблеми от страна на митническите органи относно сигурността и достоверността на обменяните данни относно товарите между участващите лица в транспортните операции, което може да се приеме като атестат за качеството на този електронен документ.

Регламентът за eFTI въвежда използването на нови платформи за предоставяне на транспортна информация, като e-CMR не е конкретно обхванат от него. Въпреки това следва да се има предвид, че на практика е налице съществено припокриване на информация и в двата вида платформи. Тази информация касае данни за участващите лица в транспортните операции, вида, опаковката и количеството на транспортираните стоки, мястото на товарене и разтоварване и др. Тези данни, съдържащи се в e-CMR, се припокриват с информацията, изисквана от митническите органи за доказване на спазването на митническите формалности по отношение на пренасяните през границите стоки по шосе. Директно казано e-CMR може да играе важна роля като доказателство за съответствие и дори да доведе до намаляване обема на данните, подавани от икономическите оператори към митническите власти. Тази информация може да бъде използвана както в рамките на предварителния контрол и анализа на риска, извършвани чрез подаваните Обобщени декларации за въвеждане или напускане, така и при приключването на митническите производства в момента на митническото обмитяване на стоките. Използването на електронни транспортни документи може да се разглежда като предпоставка за предоставяне на нови митнически опростявания, като въз основа на съдържащата се в тях информация да се автоматизира (изцяло или частично) оформянето на определени митнически документи.

[6] *United nations economic commission for Europe, United nations center for trade facilitation and electronic business (UN/CEFACT). Business requirements specification (BRS) e-CMR. 2018, p.6*

[7] *Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза // OB L 269, 10.10.2013*

Това могат да бъдат например Обобщени декларации за въвеждане или напускане (ОДВ и ОДН), Декларация за временно складиране (ДВС), Уведомление за реекспорт и др. От правна гледна точка това е напълно законно, защото митническото законодателство в ЕС (Митнически кодекс на Съюза – МКС[7]) предоставя възможности за използване на „електронни транспортни документи" вместо митнически декларации[8]. Подобен подход в известна степен се подкрепя и от въвеждането през eFTI изискване, че държавните органи когато могат да си извлекат дадена информация по електронен път, то те не трябва да изискват нейното повторно подаване от страна на икономическите оператори. Тук трябва да се отчете обаче и обстоятелството, че митницата използва специфична система за кодиране на стоките (Harmonised Systems code на международно ниво или TARIC на общоевропейско ниво), която не е задължителна за използване в транспортните документи. Въвеждането на изискване за посочване поне на HS-code на стоките в тези документи може да затрудни икономическите оператори или да доведе до съществени неточности.

Компетентните контролни органи на държавите-членки могат да имат различни изисквания по отношение на техническото решение за споделяне на (осигуряване на достъп до) данни от електронните транспортни документи. Със сигурност обаче това решение първо трябва да отговаря на определен режим на проверка и второ, то трябва да осигури гарантирано качество на данните. В това отношение има и конкретни законови изисквания за архивиране на информация в електронен вариант, които също следва да бъдат вземани под внимание[9]. При всички положения обаче административната тежест не трябва да се увеличава, което означава, че трябва да се спазва принципът на единоначалието с ясно определени права и отговорности на всички заинтересовани страни в тези процеси.

В унисон с горното Концепцията за e-CMR налага някои изисквания към заинтересованите страни, използващи този вариант на товарителница:

- **Изисквания към платформите e-CMR и доставчиците на услуги e-CMR:**
  - платформите на e-CMR трябва да отговарят на определени функционални изисквания, за да гарантират, наред с други условия, автентичността, целостта и киберсигурността на данните;
  - доставчиците на подобни услуги трябва да пазят данните за определен период от време, да осигурят достъп до тях на компетентните за това органи и др.
- **Изисквания към икономическите оператори:**
  - информацията следва да бъде предоставена на властите чрез сертифицирани e-CMR платформи, съответно в:
    – машинно четим формат;
    – човешки четим формат, ако (изрично) се поиска от съответния орган.
- **Изисквания към митническите органи:**
  - да приемат електронна информация за предстоящ или осъществен транспорт, предоставена от икономическите оператори;
  - да прилагат хармонизирани правила за достъп до електронната информация;
  - да използват общ набор от данни за електронна обработка на информацията.

Много документи, които съпътстват стоките, имат сходно съдържание с това на товарителниците (опаковъчен лист, доказателства за произход, спецификации и др.), което може и трябва да доведе до оптимизация на търговския и транспортния документооборот, вкл. и от митническа гледна точка. В тези документи се съдържат редица повтарящи се данни, като например такива за това кой изпраща стоките, на кого ги изпраща, какво изпраща (вид, количество, стойност, а понякога и HS код), с какъв вид транспорт се извършва превоза, идентификация на превозното средство и др. На практика е налице циркулиране на една и съща информация в различни системи, без да са налице много възможности за нейното повторно използване. В същото време съществуват разработени редица стандарти за документооборот, вкл. и за електронен обмен на специфична информация, които понастоящем не се използват в пълна степен. В митниците широко приложение имат WCO Data model, разработеният към UN/CEFACT стандарт EDIFACT (широко разпространени и внедрени в логистиката електронни съобщения), Multi Modal Transport model (MMT), Transport Data Model (EUTDM), както и някои други специфични модули за превози на стоки по море или железници. Създаването на възможности за обмен на информация между различните транспортни и митнически системи в съответствие с тези стандарти би спомогнало съществено за постигането на по-добра електронна среда в сектора и извличане на максимална полза за всички от използването на електронни документи.

e-CMR при внос на стоки

Осъществяването на всяка вносна операция е свързано с представянето и оформянето на редица документи, като товарителницата е един от тези със задължителен характер. Тя придружава стоките по време на транспортирането им, като в страната на вноса преди митническото оформяне на стоките не е допустимо извършването на каквито и да било дописвания или поправки в нея (освен в случаите на възникнали обективни обстоятелства за това по време на превоза на стоките, оказали въздействие върху тяхното количество и качество). Това позволява на митническите органи да разглеждат информацията в товарителницата като основа за извършване на проверки относно действителното състояние на внасяните стоки като вид и количество. Използването на възможността за достъп от страна на митническите органи до данните за конкретен превоз с e-CMR е предпоставка за своевременното установяване на евентуални разминавания по отношение на вида и ко-

[8] CLECAT Digitalisation WG, The eFTI Regulation & the DTLF, 2020, p.31
[9] European Commission, Towards paperless transport within the EU and across its borders – Report, Version 6.0, June 2018, The Digital Transport and Logistics Forum (DTLF) Sub-group 1: electronic transport documents

личеството на декларираните стоки и тези, действително намиращи се в товарното помещение на превозното средство. В същото време e-CMR може да се разглежда и като надеждно доказателството за получаване и доставка на стоки в случаите на внасяне при условията на опростена процедура „Вписване в отчетността на декларатора“ (чл. 182 от МКС). В този случай вносителят е освободен от задължението за представяне на стоките пред митническите органи и те извършват анализ на риска с оглед на евентуална проверка единствено на база подадената към тях информация.

Информацията от e-CMR може да обслужва и други митнически формалности при внос на стоки, като подобни възможности са предвидени при подаването на Обобщените декларации за въвеждане (чл. 127, ал. 7 от МКС) и Декларацията за временно складиране (чл. 145, ал. 6 от МКС). Митническите органи могат да приемат използването на търговските, пристанищните или транспортните информационни системи за подаване на тези митнически документи, при условие че съответните системи съдържат необходимите за такава декларация данни. Също така митническите органи могат да приемат Декларацията за временно складиране да бъде направена под формата на транспортен документ (вкл. товарителница CMR), при условие че той съдържа данните на Декларация за временно складиране, в това число препратка към всяка Обобщена декларация за въвеждане на съответните стоки (чл. 145, ал.5 от МКС).

Горните примери показват, че електронните товарителници CMR могат да имат важно приложение при вносните митнически процедури, като ползите от тяхното приложение са както за икономическите оператори, така и за митническите органи. Съдържащата се в тях информация може успешно да захрани съответните модули на митническите информационни системи и да позволи извършването на ефективен предварителен и текущ контрол по отношение на внасяните стоки, така че функциите и задачите на митническите органи да бъдат постигнати в пълна степен.

e-CMR при износ на стоки

Подобно на документалното оформяне на вноса на стоки и при износните митнически формалности товарителниците имат съществена роля. Те доказват сключването на договор за превоз на декларираните за износ стоки до място извън митническата територия на Съюза. Въз основа на съдържащата се в тях информация митническите органи могат да търсят наличието на съответствие между декларираните и действително подготвените за износ стоки. Използването на e-CMR предоставя и допълнителни възможности за последващ контрол, тъй като митническите органи биха могли да проверят в системата какви по вид и количество стоки в действителност са приети от крайния им получател в третата страна. Това означава, че e-CMR би могло да се разглежда като надлежно доказателство за приключен износ, дори в случаите когото не са налице редовно приключени митническата декларация за износ (ЕАД) или Обобщената декларация за напускане (ОДН).

Митническият кодекс на Съюза предоставя някои възможности за оптимизиране на износните процедури, като позволява на митническите органи да приемат използването на търговски, пристанищни или транспортни информационни системи за подаване на Обобщена декларация за напускане (чл. 271, ал. 3 от МКС) или Уведомление за реекспорт (чл. 274, ал. 3 от МКС), при условие че те съдържат необходимите данни и че тези данни са налични в определен срок, преди стоките да бъдат изведени от митническата територия на Съюза. На практика това означава, че използването на e-CMR може да допринесе за опростяване и на износните митнически процедури като освободи икономическите оператори от ангажимента да подават едни и същи данни по няколко пъти към различни контролни системи.

Въвеждането на електронните товарителници би имало и пряк ефект върху процесите по администриране на ДДС, както от страна на бизнеса, така и от страна на компетентните за това национални контролни органи. Хартиеният документооборот е свързан с наличието на множество затруднения, свързани преди всичко със забавянето на съответните документи във времето, а не рядко и поради тяхното изгубване. Това води до редица проблеми при доказването пред органите на данъчния контрол на извършен международен транспорт на стоки в посока износ и оказването на услуги по транспортната обработка на изнасяните стоки. Невъзможността за доказване на подобен превоз лишава износителите от правото за своевременно възстановяване на заплатения ДДС за изнесените от тях стоки, което има пряк финансов и икономически ефект върху тяхната дейност. Преодоляването на тези проблеми е напълно възможно посредством използването на e-CMR при износните операции и добавянето на електронните товарителници към документите за доказване на международен транспорт. Към момента обаче не всички страни-членки на ЕС са актуализирали данъчното си законодателство в тази посока (вкл. и Р България) и доказването на международен транспорт и на услуги по транспортна обработка на стоки не може да става с електронен еквивалент на товарителницата CMR. С въвеждането в действие на eFTI това следва да се промени и тогава e-CMR би имала потенциал стане предпочитан вариант за документиране на международните товарни превози по шосе поне от страна на легално действащите икономически оператори.

e-CMR при транзит на стоки

Транзитирането по своята същност разрешава превоза на стоки от едно до друго място на дадена митническа територия, като същите се поставят под митнически надзор по време на протичането му. Въпреки че режимът Транзит има спомагателен характер спрямо останалите митнически режими, то той е неизменна част от логическото развитие на митническия контрол от пространствена гледна точка. Той може да предшества прилагането на един режим или да финализира развитието на друг, т.е. транзитът не може и не трябва да се разглежда като самостоятелен процес. Поради тези

негови особености в известна степен правилното му организиране и провеждане е предизвикателство както за икономическите оператори, така и за митницата.

От гледна точка на митническата обработка на товарителниците за стоки под режим Транзит на първо място е важно да се вземе под внимание къде е позициониран изпращачът на стоките – в отправното (ПМУ) или в получаващото (ОМУ) митническо учреждение. Това е важно от митническа гледна точка, защото в първия случай превозът ще започва и товарителницата ще показва вида и количеството на изпратените стоки, а във втория случай превозът ще завършва и товарителницата ще доказва вида и количеството на получените стоки. И в двата случая e-CMR може да осигури наличието на достъп в реално време до тези данни и митническите органи да ги вземат под внимание при задействането или приключването на транзитната операция. Подобна възможност е предвидена в общоевропейското митническо законодателство, като съгласно чл. 233, ал. 4, буква „д“ от МКС митническите органи могат да разрешат определени опростявания на митнически процедури по отношение на поставянето на стоките под режим съюзен транзит или завършването на този режим. На практика се допуска използването на електронен транспортен документ като митническа декларация за поставяне на стоки под режим съюзен транзит, при условие че съдържа данните на такава декларация и тези данни са предоставени на митническите органи в отправната и получаващата държава, за да се даде възможност за митнически надзор на стоките и приключване на режима.

От съществено значение при транзита на стоки под митнически надзор е да се направи връзка на e-CMR с електронната платформа, обслужваща Карнетите TRI (eTIR). Днес почти всички митнически администрации използват IT системи, включително митническия портал TIR, за да управляват своите транзитни процедури и да обменят информация в реално време с други национални агенции, с икономическите оператори или с международни партньори (митнически администрации от ЕС или от трети страни, организации като UNECE или IRU и др.). Електронните предварителни декларации TIR (TIR-EPD), разработени от IRU, дават възможност на икономическите оператори да изпращат предварително информация за своите товари и да обменят съобщения с множество митнически органи по време на даден транспорт под покритието на Карнет TIR при пълно зачитане на всички национални митнически изисквания и форма на информацията, която трябва да бъде подадена. Това приложение понастоящем се използва широко от транспортните оператори и техните митнически представители. То скъсява времето за изчакване по границите и намалява разходите на транспортния оператор, като същевременно позволява на митниците да направят правилна оценка и анализ на риска[10]. Обменът на информация между e-CMR and eTIR системите значително би интензифицирало процесите по обработката на транзитните операции през страните-членки на ЕС и би имало положителен ефект върху всички заинтересовани страни.

Заключение

Протичащите в наши дни глобални процеси по дигитализация на обществото оказват влияние и върху транспортния сектор, като все по-силно се налага тенденцията за преминаване към обработка на свързаните с него документи в електронна среда. Поетапното разработване и внедряване на електронни товарителници е една от основните крачки, която трябва да се направи, за да се постигне търсеният ефект от тези процеси. Митническият контрол в страните-членки на ЕС също използва IT достиженията и все повече процедури биват покривани от електронни документи. В тази връзка обменът на информация между транспортните системи и митническите системи следва да се разглежда като логично продължение на усилията за изграждане на електронно общество и електронно управление в тази област.

Поради своето дигитално естество, e-CMR може да бъде лесно интегриран с много услуги, използвани от транспортните компании, като например при оформянето на митнически декларации или услуги за управление на спедиторската дейност. Също така информацията от e-CMR може по електронен път да постъпва и в редица други външни системи, каквито например са митническите и да обслужва обработваните в тях процеси. На практика информацията от e-CMR може да бъде използвана като достоверен сигнал за започване на определени процеси или като доказателство за тяхното приключване. По този начин ефектът от използването на електронни товарителници би могъл да се мултиплицира и приложението им би имало положителен ефект върху всички участници в превозните операции. Основният смисъл от използването на електронни документи (не само в транспорта) е създаването на възможности за обмен на съдържащата се в тях информация, а не просто тяхното съществуване. За тази цел е необходимо функциониращите в отделните държави платформи e-CMR да се направят оперативно съвместими (единен формат за обмен на данни или използване на общ интерфейс). Това би позволило e-CMR, създаден на платформата на един доставчик на подобна услуга, да бъде подписан от потребител на платформите на други доставчици. Този пример показва, че за да се повиши полезността от използването на e-CMR е необходимо да се разшири не само географския обхват на използващите го държави, но и да се унифицира вида на събираната в електронните платформи информация, така че тя да може да бъде споделяна с всички заинтересовани страни. Тогава и митницата би могла да разшири сферите на приложение на информацията от e-CMR и да подобри автоматизацията на редица свои процеси.

[10] *https://www.iru.org/what-we-do/facilitating-trade-and-transit/tir/future-tir-digital*

Гая, Гари и Хектор (отляво надясно)

АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“ ПОЛУЧИ ТРИ КУЧЕТА ОТ ПОРОДАТА БЕЛГИЙСКА ОВЧАРКА

Текст и снимки: Йордан Йочев

Хектор, Гая и Гари – новите ловци на наркотрафиканти

Брат и сестра следят за нарушители на Летище София и сухопътните граници

Хектор, Гая и Гари – на тези имена отговарят трите нови попълнения в състава на Агенция „Митници“. Най-силната им черта е обонянието, което след обучение, не пропуска дори най-умело скритите пратки с наркотици.

Четириногите служители, порода белгийска овчарка малиноа, бяха предоставени на Агенция „Митници“ от Агенцията за борба с наркотиците на САЩ на 24.06.2021 г. на церемония в присъствието на ръководителя на офиса на ДЕА в България, директора и заместник директора на Агенция „Митници“ – Павел Тонев и Румен Данев. Беше направена и демонстрация, на която новите митнически служители показаха как откриват забранени вещества в пътник, в куфар и в автомобил.

Директорът на Агенция „Митници“ Павел Тонев (в средата), заместник-директорът Румен Данев (вляво) и представителят на ДЕА в България гледат демонстрация, на която четириногите митничари показват как откриват забранени вещества.

Дисциплина

„Това са кучета, които в последните 4-5 години се налагат в сферата на правоприлагането в цял свят. Те са най-дисциплинираните, поддаващи се на обучение в няколко аспекта – откриване на наркотични вещества, следи в криминологията, задържане на бегълци или нападатели. Масово се използват във всички служби“, обясни Стефан Бакалов, началник отдел „Борба с наркотрафика“ в ТД Митница София.

От трите кучета най-малък е Хектор. Той е на четири месеца и му предстои обучение. Първата част ще бъде социализация на пунктовете, за да свикне с шумовете от трафика, а след още 5 месеца ще започне и същинското обучение. Колегата му Гари е на година и вече е разпределен на „Летище София“. Гая - сестра на Гари, ще дежури на сухопътните граници.

„Тези кучета ще работят на всичките ни пунктове – ще ги пренасочваме в зависимост от нуждите и анализа на риска. Една седмица може да извършват проверки на моторни превозни средства, тежкотоварни камиони, в следващата да ги насочваме към контрол на пътници, пратки или да претърсват складови помещения. Целта е да са подготвени за всички условия, защото не се знае къде ще им се наложи да работят“, коментира още Бакалов.

Качества

Едно от предимствата на Хектор, Гая и Гари е, че са по-малки от немските овчарки, което им позволява да проникват на повече места – лесно могат да се разходят между кашоните в един камион и ако има нещо забранено в тях, да дадат знак към водача си. Освен това са по-пъргави и по-дисциплинирани от немските овчари.

Според водачите на кучета белгийска овчарка малиноа съчетава най-добрите качества на няколко породи. Представителите им са социални подобно на кокер шпаньолите, което е плюс, когато се работи с тях на летище между пътници, защото не стряскат туристите и в същото време не са големи, което им позволява да

Гая по време на церемонията, на която кучетата бяха предоставени на Агенция „Митници“

влизат и в самолетите. В същото време са пъргави и излъчват респект подобно на немските овчарки.

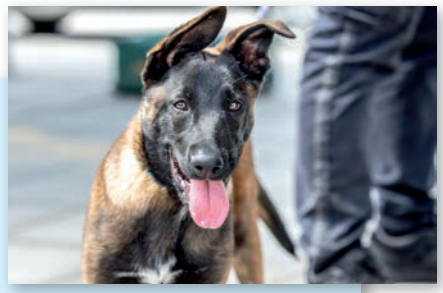
Митническите кучета работят със смените на своя водач.

Концентрация

По-младите могат да са активни без проблем до 6-7 часа, но има и четириноги служители, които след час проверки трябва да си починат. Причината е, че стават по-лениви, разсейват се и започват да заблуждават водачите в реакциите си. Белгийските овчарки малиноа са еднакво ефективни както при проверките на пътници, така и на превозни средства. „Ако кучето е добре обучено и няма някакви стресиращи фактори около него, защото и това е важно, все пак е живо същество, то ще реагира, защото за него миризмата е на 100% откриваема. Стига водачът да го заведе до превозно средство, в което има наркотично вещество, вероятността кучето да не го открие е минимална“, обясни още Стефан Бакалов.

Гари може да надуши забранени вещества както в пътници, така и в автомобил.

Хектор е на 4 месеца и тепърва му предстои обучение и социализация на граничните пунктове.

Седем четириноги са пред пенсия

Седем кучета, използвани за откриване на наркотици, предстои да се пенсионират. Едно от тях работи на летище София, другото на ГКПП Гюешево. Те също са брат и сестра, но са от породата немска овчарка. След като спрат да изпълняват служебните си задължения поради старост, ще останат при своите водачи. В някои случаи, когато водачите им получат нови кучета, по-възрастните четириноги помагат на „новата смяна“ в изграждане на навици и адаптирането към новата среда, тъй като на граничния пункт или летището е стресиращо за новобранците заради различните шумове от камиони и самолети.

Гари показва, че може да скача на 2 метра от земята по време на тренировки.

Могат да се качат със скок върху камион

Кучетата от породата Белгийска овчарка малиноа са такива атлети, че могат със скок да се качат върху камион. Именно пъргавината, дисциплината и лесното им социализиране ги прави толкова предпочитани. В храненето не са претенциозни – стандартните гранули за кучета могат да ги заситят. „Това, от което имат нужда всеки ден, са грижите и тренировките. Водачите освен за себе си носят отговорност и за кучето – трябва постоянно да го тренират, да следят за здравословното му състояние, ежедневни нужни. Преди работа е нужна разходка. В този смисъл инвестират много време и емоция“, обясни Стефан Бакалов.

„Въпрос: Какво има 4 крака и пази България? Отговор: Гая, Гари и Хектор, най-новите митнически служители на България. Закупени от Американската администрация за борба с наркотиците (DEA) и обучени от Агенция „Митници“, тези кучета ще надушат и открият неприятностите навсякъде, където могат да бъдат намерени“. С тези думи от Посолството на САЩ представиха във Фейсбук страницата си трите белгийски овчарки. Само за часове публикацията събра стотици положителни реакции.

Гари със своя водач.

20 МИТНИЧЕСКИ СЛУЖИТЕЛИ УСПЕШНО СЕ ДИПЛОМИРАХА ПО СЪВМЕСТНАТА ПРОГРАМА НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“ И УНСС „МЕЖДУНАРОДНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ И МИТНИЧЕСКА ПОЛИТИКА“

Церемония за дипломирането на 20 митнически служители, успешно завършили специализация „Международни икономически отношения и митническа политика“, се проведе на 18.06.2021 г. в Университета за национално и световно стопанство. Дипломите бяха връчени от директора на Агенция „Митници“ Павел Тонев, заместник-ректора на УНСС проф. Цветана Стоянова и проф. Живко Драганов – директор на Института за следдипломна квалификация при УНСС.

Наред с другите приоритети като повишаване на събираемостта, противодействие на митническите и акцизните нарушения и улесняване дейността на легалния бизнес, приоритет на ръководството на Агенция „Митници“ е и повишаване квалификацията на митническите служители, заяви директорът на Агенция „Митници“ Павел Тонев и подчерта, че в новия Устройствен правилник на Агенция „Митници“ е планирано Националният учебен център да бъде не отдел, а дирекция, с което ще се постигне подобряване на процеса на обучение.

В приветствието си към абсолвентите проф. Стоянова акцентира върху дългогодишното сътрудничество между УНСС и Агенция „Митници“, което датира още от 1992 г.

Проф. Живко Драганов – директор на Института за следдипломна квалификация, също поздрави митническите служители и посочи важността на следдипломното обучение в такива важни структури като митническата администрация.

Обучението „Международни икономически отношения и митническа политика“ се провежда съвместно от Националния учебен център на Агенция „Митници“ и Института за следдипломна квалификация при УНСС, като програмата е специално създадена за повишаване на квалификацията на митническите служители.

За последните 29 години през специализацията „Международни икономически отношения и митническа политика” успешно са преминали над 200 митнически служители, а през тази пролет стартира и нова програма „Правно регулиране и митнически контрол”.

По повод Международния ден за борба с наркотиците

МИТНИЧЕСКИ СЛУЖИТЕЛИ ЗАПОЗНАХА 600 ДЕЦА С РИСКА ОТ НОВИТЕ ВЕЩЕСТВА

Близо 600 ученици от 20 старозагорски и хасковски училища се включиха в две поредни срещи на 21 и 22 юни за превенцията на наркотични вещества. Срещите бяха организирани от Превантивно-информационните центрове по зависимости към Общините Стара Загора и Хасково. Лектор на събитието беше Стефан Бакалов, началник отдел „Борба с наркотрафика“ в ТД Митница София, а колегите му от отдела направиха демонстрации със специално обучени митнически кучета.

Събитията бяха част от кампанията „Изборът – живот без риск“, с която беше отбелязан 26 юни – Международен ден за противодействие на злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици.

В лекцията си Стефан Бакалов запозна учениците с каузата „Не сте сами“. Част от нея са теми, свързани с пътя и производството на нова дрога, „мулетата“, наркобосовете, както и печелившите и губещите в бизнеса с дрога. Отделът я разработва вече повече от 20 години като за първи път я представя пред аудиториите в Стара Загора и Хасково.

Един от основните канали за зарибяване на младите хора за употребата на дрога днес са социалните мрежи. Сред най-уязвимата група е тази в ТикТок, чиито потребители вече наброяват над 1.4 млн. Тази социална мрежа се използва предимно от млади хора и анонимността, която предлага интернет, е доста удобна за дилърите, посочи Стефан Бакалов. Пред гимназистите той изложи и още ситуации, в които не само тийнейджърите, но и по-зрелите хора трябва да са много внимателни, тъй като дори и неволно могат да станат жертва на опиатите, а от там и на трафик на хора.

В края на срещите бе демонстрирано откриване на наркотик с митническите кучета Епси и Гари. И опитният Епси, който е пред пенсиониране, и бъдещият му заместник Гари, който работи от скоро, получиха силни аплодисменти от учениците за демонстрацията, която направиха с участието и на част от публиката.

Текст и снимки: **Диана Маркова**

МИТНИЧЕСКА *хроника*